

Становище

Върху дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“
на тема „Система за управление на безопасни условия на труд в кризните пристанища“

с автор Мете Чедже

Член на научното жури : проф д-р Петър Стефанов Костов

1) Актуалност на разработения в дисертационната работа проблем.

Пристанниците представляват важни възли в транспортната система на страната в която се осъществяват редица характерни свързани със спецификата на действията им. Сред тях се открояват редица операции типични за обслужване на круизни кораби при които са регистрирани нарастващи трудови злополуки и професионални заболявания на персонала. Нарастващия брой трудови злополуки изисква задълбочаване на процеса на изучаване и усъвършенстване системата за управление на безопасни условия на труд. На този проблем е посветена представената дисертация, което еднозначно дефинира нейната актуалност.

2) Дисертанта познава добре състоянието на проблема, което личи от съдържанието на първа глава. Избрания от дисертанта подход на тестово и анкетно проучване и методите на математическата статистика може да даде целесъобразен отговор на целите и задачите на дисертацията.

3) Кратка аналитична характеристика

Дисертационния труд е в обем 159 страници. В първа глава е разгледано съвременното състояние на безопасните условия на труд в круизните пристанища, като е разгледана системата за управление на безопасни условия на труд, класификация на пристанищата, персональт, трудовите злополуки и основните причини за тях. Във втора глава убедително е представена методика за събиране на данни и основните статистически методи за обработката им. В трета глава,

на базата на анкетни данни е проведено проучване за Системата за управление на безопасни условия на труд и са преведени основни резултати в зависимост от основни фактори. В четвърта глава са разгледани психологичните фактори в динамично взаимодействие на системата за управление на безопасни условия на труд. Тествани са корелациите по отношение на основните критерии и е установено, че нивото на съответствие е удовлетворително. Анализа от изследванията показват перспективата на обучение по безопасни условия на труд включващи нови програми, специални сценарии на нежелани събития, както и диференцирани програми в зависимост от образователния ценз на служителите.

4) В дисертацията се съдържат следните приноси:

- Представени са обобщени класификации на характеристиките на трудовите злополуки в кризисни пристанища и са анализирани на фона на националните и световни нормативни приоритети;
- Създадени са методики за анкетиране и са тествани теоретични модели и системи за управление безопасни условия на труд;
- Създаден е и е експертно оценен в условия на специфична работна среда (кризисни пристанища) изследователски модел за идентификация на климата на безопасност и са оценени отделните степени на значимост по елементи;
- Посочени са нискоквалифицираните служители в кризисните пристанища, като основни причинители на трудови злополуки, което е предпоставка за усъвършенстване на системата за безопасни условия на труд.

5) По дисертацията са направени две публикации.

6) Заключение

В дисертацията са проведени изследвания за определяне и превенция на риска от гледна точка на професионалната безопасност в условията

на круизни пристанища, както и оценка на възприемането на системите за управление на безопасността в тях. Изследванията са проведени чрез анкетиране, а обработката и оценката на резултатите чрез статистически съвременни методи. Това доказва квалификацията на автора и способността му за самостоятелни изследвания, което ми дава основание да предложа на Мете Чедже да бъде присъдена ОНС „доктор“.

Член на журито.....

/проф. д-р П. Костов/